

URARTU KRALLIĞI'NIN KUZEY BÖLGELERİ İLE İLETİŞİM
VE ULAŞIM AĞLARINA İLİŞKİN YENİ GÖZLEMLER

Atilla BATMAZ

Doç Dr. Atilla Batmaz, Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji
Bölümü, 35100, Bornova/İzmir. E-mail: atilla.batmaz@ege.edu.tr,
atibatmaz@yahoo.com

[NEW OBSERVATIONS ON LINKS AND ACCESS TO
NORTHERN LANDS IN THE URARTIAN PERIOD]

KAYNAKÇA

- Badalyan ve Avestiyan 2007 R.S. Badalyan ve P.S. Avetisyan, *Bronze and Early Iron Age Archaeological Sites in Armenia I: Mt. Aragats and its Surrounding Region*, (BAR International Series 1697), Oxford.
- Belli 2000 O. Belli, "Dođu Anadolu'da Urartu Yol Şebekesi'nin Araştırılması", *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*, ed. O. Belli, Başak Matbaacılık ve Tanıtım Hizmetleri, Ankara, 409-414
- Belli *et al.* 2009 O. Belli, A. Dinçol and B. Dinçol, "Bronze Votive Rings with Assyrian Inscriptions Found in the Upper Anzaf Fortress in Van", *Colloquium Anatolicum VIII*, 91-124.
- Belli ve Ceylan 2002 O. Belli ve A. Ceylan "Kuzeydođu Anadolu'da bir Tunç Çađı ve Urartu Kalesi: Yođunhasan", *TÜBA-AR 5*, 121-145.
- Biscione 2003 R. Biscione, "Pre-Urartian and Urartian Settlement Patterns in the Caucasus, Two Case Studies: The Urmia Plain, Iran, and the Sevan Basin, Armenia", *Archaeology in the Borderlands. Investigations in the Caucasia and Beyond*, *Cotsen Institute of Archaeology, University of California, Monograph 47*, ed. A.T. Smith ve K.S. Rubinson, Los Angeles, 167-184.
- Biscione *et al.* 2002 R. Biscione, S. Hmayakyan, ve N. Parmegiani, "The Armenian-Italian Archaeological Survey in the Sevan Lake Basin, Campaigns 1994-2000", *The North-Eastern Frontier Urartians and Non-Urartians in the Sevan Lake Basin. I. The Southern Shores*, ed. R. Biscione, S. Hmayakyan, ve N. Parmegiani, Roma, 9-19.
- Biscione *et al.* 2012 R. Biscione, S. Hmayakyan ve N. Parmegiani, "Activities of the Armenian-Italian Archaeological Expedition in the Sevan Lake Basin", *Archaeology in Armenia in the Regional Context, Proceedings of the International Conference dedicated to the 50th Anniversary of the Institute of Archaeology and Ethnography Held on September 15-17, 2009 in Yerevan*, (ed. P. Avetisyan and A. Bobokhyan), Yerevan, 64-69.
- Burney 1957 C. Burney, "Urartian Fortresses and Towns in the Van Region", *Anatolian Studies 7*, 37-53.
- Burney ve Lawson 1960 C.A. Burney, ve G.R.J. Lawson, "Measured Plans of Urartian Fortresses", *Anatolian Studies X*, 177-196.
- CTU I Salvini M., 2008, *Corpus dei Testi Urartei, Vol. I, Le iscrizioni su pietra e roccia. I testi*, *Documenta Asiana VIII/I*. Roma. (CTU A: Taş ve kaya yazıtları.)
- CTU IV M. Salvini, 2012, *Corpus dei Testi Urartei, Vol. IV, Iscrizioni Su Bronzi, Argilla Altri Supporti Nuove Iscrizioni Su Pietra Paleografia Generale*, *Documenta Asiana VIII/IV*. Roma. (CTU B: Bronz nesnelere üzerindeki yazıtlar.)
- Çilingirođlu 1983 A. Çilingirođlu, "Urartu'da Toplu Nüfus Aktarımları", *Anadolu Araştırmaları IX*, 311-317.
- Çilingirođlu 1997 A. Çilingirođlu, *Urartu Krallığı Tarihi ve Sanatı*, İzmir.

- Dan 2017 R. Dan, "Linking Lowlands Among the Mountains: Linking Lowlands Among the Mountains", *Studies in Caucasian Archaeology* III, 84-112.
- Diakonoff ve Kashkai 1981 I.M. Diakonoff ve S.M. Kashkai, *Geographical Names According to Urartian Text*, Wiesbaden.
- Earley-Spadoni 2015 T. Earley-Spadoni, "Landscapes of Warfare: Intervisibility Analysis of Early Iron and Urartian fire Beacon Stations (Armenia)", *Journal of Archaeological Science: Reports* 3, 22-30.
- Gevorkyan 2002 A. Gevorkyan, "A Mould from Mtnadzor for the Production of Jewels", *The North-Eastern Frontier Urartians and Non-Urartians in the Sevan Lake Basin I. The Southern Shores*, ed. R. Biscione, S. Hmayakyan, ve N. Parmegiani, Roma, 455-463.
- Hmayakyan 2002 S. Hmayakyan, "The Urartians on the Southern Coast of Lake Sevan", *The North-Eastern Frontier Urartians and Non-Urartians in the Sevan Lake Basin I. The Southern Shores*, ed. R. Biscione, S. Hmayakyan, ve N. Parmegiani, Roma, 277-300.
- Konakçı 2009 E. Konakçı, "Urartu Krallığı'nın Ekonomik ve Siyasi Yapılanmasında Toplu Nüfus Aktarımları". *Altan Çilingirođlu'na Armađan: Yukarı Denizin Kıyısında Urartu Krallığı'na Adanmış Bir Hayat*, ed. H. Sağlamtimur, E. Abay, Z. Derin, A. Ü. Erdem, A. Batmaz, F. Dedeođlu, M. Erdalkıran, M. B. Baştürk ve E. Konakçı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları İstanbul, 367-381.
- Körođlu 1998 K. Körođlu, "1996 Yılı Artvin-Ardahan İlleri Yüzey Araştırması", *15. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1. cilt, 127-56.
- Körođlu 1999 K. Körođlu, "1997 Yılı Artvin-Ardahan İlleri Yüzey Araştırması", *16. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1. cilt, 143-160.
- Körođlu 2001 K. Körođlu, "Urartu Krallığı'nın Kuzey Yayılımı ve Qulha Ülkesi'nin Tarihi Coğrafyası", *Bellekten* LXIV/241, 717-747.
- Körođlu 2005 K. Körođlu, "The Northern Border of the Urartian Kingdom", *Anatolian Iron Ages 5, Proceedings of the Fifth Anatolian Iron Ages Colloquium held at Van, 6-10 August 2001*, British Institute of Archaeology at Ankara. BIAA Monographs 3,1(ed. A. Çilingirođlu and G. Darbyshire), Londra, 99-106.
- Marro ve Özfırat 2003 C. Marro and Özfırat, "Pre-Classical Survey in Eastern Turkey. First Preliminary Report: The Ağrı Dag (Mount Ararat) Region", *Anatolia Antiqua* 11, 385-422.
- Melkonyan et al. 2010 H. Melkonyan, I. Karapetyan, ve N. Yengibaryan, "The Excavations of the Newly Found Urartian Fortress in Getap". *Armenian Journal of Near Eastern Studies* 5/2, 90-98.
- Ozan 2006 A. Ozan, "Urartu Krallığı'nın Kuzey Yayılımı: Nedenler ve Sonuçlar", *Arkeoloji Dergisi* 8/2, 33-45.
- Özfırat 2009 A. Özfırat, "Van, Ağrı ve İğdir İlleri Yüzey Araştırması 2007", *26. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1.cilt, 345-366.
- Özfırat 2012 A. Özfırat, "Ağrı Dağı ve Aras Vadisi'nde Urartular", *Aktüel Arkeoloji* 30, 126-129.

- Özfirat 2013 A. Özfirat, "Van, Ağrı ve Iğdır İlleri Yüzey Araştırması 2011", 30. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 2.cilt, 293-302.
- Özfirat 2014 A. Özfirat, "Aktaş: Ağrı Dağı'nın Kuzey Eteğinde, Aras Vadisi'nde Bir Urartu Kalesi". *Arkeolojiyle Geçen Bir Yaşam İçin Yazılar, SCRIPTA, Essays in Honour of Veli Sevin, A Life Immersed in Archaeology*, ed. A. Özfirat, İstanbul, 111-120.
- Özfirat 2017a A.Özfirat, 'Eriqua and Minuahinili An Early Iron Age-Nairi Kingdom and Urartian Province an the Northern Slope of Mt Ağrı (Settlement Complexes at Melekli and Karakoyunlu)', *TÜBA-AR* 21, 63-92.
- Özfirat 2017b A.Özfirat "Melekli-Kültepe (Iğdır) Höyüğü, Urartu Kalesi ve Columbarium: Ağrı Dağı'nın Kuzey Eteğindeki Minuahinili (Karakoyunlu) Kenti, *OLBA* XXV, 161-182.
- Özfirat ve Marro 2004 A. Özfirat ve C. Marro, "2002 Yılı Van, Ağrı ve Iğdır İlleri Yüzey Araştırması", 21. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1.cilt, 15-33.
- Parker 2012 B. Parker, "In the Shadow of Ararat: Preliminary Results of Intensive Surveys in Naxçıvan, Azerbaijan". *7ICAANE Proceedings of the 7th International Congress on the Archaeology of the Ancient Near East 12-16 April 2010, the British Museum and UCL, Volume 3: Fieldwork & Recent Research*, (ed. R. Matthews and J. Curtis M. Seymour, A. Fletcher, A. Gascoigne, C. Glatz, J. Simpson, H. Taylor, J. Tubb and R. Chapman, Londra), 99-117.
- Patacı 2015 S. Patacı, "Archaeological Surveys of Ardahan in Northeastern Anatolia in 2013", *Recent Studies on the Archaeology of Anatolia*, ed. E. Lafli and S. Patacı, BAR (British Archaeological Reports) International Series 2750, Archaeopress, Oxford, 467-480.
- Patacı 2016 S. Patacı, "Ardahan Kale ve Kuleleri", *Ardahan Kale ve Kuleleri*, Duru Ofset, Ardahan, 28-103.
- Patacı ve Patacı 2018 S. Patacı ve Ö.O. Patacı, "Some Iron Age and Medieval Sites in Göle District of Ardahan", *History, Archaeology, Ethnology* 1/1, 16-30.
- Ristvet *et al.* 2012 L. Ristvet, H. Gopnik, V. Bakhshaliyev, H. Lau, S. Ashurov ve R. Bryant, "On the Edge of Empire: 2008 and 2009 Excavations at Oğlanqala, Azerbaijan", *American Journal of Archaeology* 116/2, 321-362.
- Salvini 2002 M. Salvini, "The Historical Geography of the Sevan Region in the Urartian Period", *The North-Eastern Frontier Urartians and Non-Urartians in the Sevan Lake Basin I. The Southern Shores*, ed. R. Biscione, S. Hmayakyan, ve N. Parmegiani, Roma, 37-60.
- Sinclair 1978 T.A. Sinclair, *Eastern Turkey: An Architectural and Archaeological Survey*, vol. 1, Londra.
- Slattery 1987 D.J.G. Slattery, "Urartu and the Black Sea Collonies: An Economic Perspective", *Al-Rāfidān*, vol. 8, 1-30.
- Slattery 1988 D.J.G. Slattery, "The Defence of the Urartian Northern Frontier", *Al-Rāfidān*, vol. 9, 173-194.

- Smith *et al.* 2009 A.T. Smith, R.S. Badalyan, ve P.S. Avetisyan, *The Archaeology and Geography of Ancient Transcaucasian Societies 1: The Foundations of Research and Regional Survey in the Tsaghkahovit Plain, Armenia* (Oriental Institute Publications 134), Chicago.
- Tsetskhladze 1999 G.R. Tsetskhladze, "Between West and East: Anatolian Roots of Local Cultures of the Pontus", *Ancient Greeks West and East* ed. G.R. Tsetskhladze, Mnemosyne Suppl. 196, Boston, 469-495.
- Tsetskhladze 2003 G.R. Tsetskhladze, "The Culture of Ancient Georgia in the First Millennium BC and Greater Anatolia: Diffusion or Migration?", *Archaeology in the Borderlands. Investigations in the Caucasia and Beyond, Cotsen Institute of Archaeology, University of California, Monograph 47*, ed. A.T. Smith ve K.S. Rubinson, Los Angeles, 229-245.
- Yardımcıel *et al.* 2018 A. Yardımcıel, M.A. Özdemir ve M. Işıklı, "A Survey Project on the Borderlands of Turkey – Armenia – Nakhchivan–North-western Iran: Preliminary Report of the 2014–2016 Surveys on the Middle Araxes Basin", *Proceedings of the Workshop held at 10th ICAANE in Vienna, April 2016, Landscape Archaeology in Southern Caucasia Finding Common Ground in Diverse Environments*, ed. W. Anderson, K. Hopper ve A. Robinson, , Oriental and European Archaeology Volume 8, 67-81.
- Zimansky 1985 P.E. Zimansky, *Ecology and Empire. The Structure of the Urartian State*, Chicago.